

Fővárosi Főügyészség 1054 Budapest, Akadémia u. 13.

Tárgy: Central Europe Rally, törvényességi felülvizsgálati kérelem fokozottan védett élő szervezet egyedének, védett élő szervezetek egyedének károsítása és elpusztítása, fokozottan védett természeti érték veszélyeztetése, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület és védett természeti terület jogellenes jelentős mértékű megváltoztatása ügyében

Tisztelt Főügyészség!

A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: KDVKTVF) 2008. április 18-án kelt, KTVF:15179-12/2008. számon kiadott határozatában engedélyt adott - az Első Sportmenedzser Iroda Kft. 1065 Budapest, Podmaniczky utca 4. részére (Továbbiakban: Kft.) - , az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (Továbbiakban: Korm. rend.) szerint **Turjánvidék – HUDI 20051** területkódú és **Peszéri erdő – HUKN 20002** területkódú Natura 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területekre, a 2008. április 20-án illetve 24-én megrendezésre kerülő Central Europe Rally elnevezésű tereprali verseny két futamára. A nyomvonal érinti a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva (ex lege) védett lápterületet: Dabas, hrsz: 0720/1 és 50 méterre közelíti meg a Dabasi Turjános Természetvédelmi Területet. A területek kiemelkedő értékei (miként azt a határozat is számba veszi) a nagy kiterjedésben előforduló pannon homoki gyepek, nyáras-borókások, kékperjés láprétek, valamint nagyszámú védett növény és állatfaj - köztük az óriás utifű (*Plantago maxima*) - illetve a fokozottan védett benszülött fajunk a rákosi vipera (*Vipera ursinii ssp. Rakosiensis*), melynek eszmei értéke 1 millió Ft és az EU Life program segítségével próbálnak a kihalástól megmenteni.

A Közép-Dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (Továbbiakban: KDTKTVF) 5435/2008. számon kiadott határozatában engedélyt adott a Kft. részére a Central Europe Rally 2008. április 20-26. között megrendezésre kerülő futamainak megrendezésére a Korm. rendelet szerint, **Keleti Bakony HUBF 20001**, valamint a **Papod és Mikád elnevezésű HUBF 2002** területkódú Natura 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területekre. A határozat megállapítja, hogy a tárgyi területek jelentős természetvédelmi értékkel bírnak. Felsorol számtalan védett és fokozottan védett növény és állatfajt. Itt található a világállomány 60%-át alkotó benszülött fajunk a Szent István-szegfű. A környék erdeiben fészkel 2 pár fokozottan védett kerecsensólyom, és táplálkozó helye a fokozottan védett parlagi sasnak és kerecsensólyomnak.

A verseny szervezői a verseny ideje alatt - 2008. április 20-26. között - nem rendelkeztek jogerős engedéllyel, a kiadott engedély több ponton is jogszabálysértő, a Felügyelőségnek a tudomására jutását követően azonnal le kellett volna állítania a versenyt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Továbbiakban:Tvt.) 78. § (1) és (2) és a 44. § (3) bekezdései alapján. A Tvt. 43. §-a alapján tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése költőhelyének lerombolása, károsítása. A 44. § (3) bekezdése szerint védett állatfaj egyedének károsítása, veszélyeztetése vagy jogellenes zavarása esetén a természetvédelmi hatóság köteles az ilyen magatartás tanúsítóját a tevékenység

folytatásától eltiltani. A Tvt. 78. § (1) bekezdése szerint a természetvédelmi hatóság megtilthatja a védett természeti értéket és területet károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységet (2) bekezdés alapján Natura 2000 területen élő közösségi jelentőségű faj állományának, valamint élőhelyének veszélyeztetése, súlyos sérelme esetén a határozat azonnal végrehajtható. Kérem vizsgálja meg, hogy az illetékes Felügyelőségek tartottak -e helyszíni ellenőrzést a verseny ideje alatt, és ha igen milyen megállapításokat tettek, ellenőrizték -e a jogerős engedély meglétét a helyszínen.

A Korm. rendelet 4. § (1) szerint a Natura 2000 terület kijelölésének célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott, kijelölésük alapjául szolgáló élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a kijelölés alapjául szolgáló természeti állapot és az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Az engedély kiadását nem előzte meg környezeti hatásvizsgálat, a KDVKTVF és KDTKTVF nem végezte (végeztette) el az uniós és a magyar jogszabályok szerint kötelező hatásvizsgálatot a terv engedélyezése előtt és ezzel megsértette mind a magyar, mint a vonatkozó uniós jogszabályokat és jogszerűtlenül engedélyezte a tervet.

A Korm. rendelet 10.§ (1) bekezdése szerint olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan jelentős hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a tervnek vagy beruházásnak a Natura 2000 területen előforduló, a terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatását. **A Rendelet 10. § (2) bekezdése szerint a természetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet – a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével – nem ellentétes a jelölés céljával.**

Az illetékes természetvédelmi engedélyező hatóság – feltehetően időhiány miatt - nem folytatta le az uniós és a magyar jog értelmében kötelező hatásvizsgálatot.

A hatásvizsgálat elkészítésétől el lehet tekinteni, amennyiben:

- *a terv vagy beruházás közvetlenül szolgálja valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz feltétlenül szükséges.* Ez a kitétel a Central Europe Rally elnevezésű tereprally esetében nem áll fenn.
- *A terv vagy beruházás akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan nem lesz jelentős hatással.* Ez a kitétel megítélésünk szerint szintén nem áll fenn a Central Europe Rally elnevezésű tereprally esetében, mivel a jelentős hatás valószínűségét nem lehet egyértelműen kizárni. A jelentős hatás lehetőségének kizárása az Európai Bizottság hivatalos Módszertani Útmutója¹ szerint az engedélyező hatóság feladatköre. Mivel a jelentős hatás nem lett kizárva, ezért az engedélyező hatóságnak a hatásvizsgálatot le kellett volna folytatnia.

Megítélésünk szerint az engedélyező hatóság által végzett, a határozatban említett szakértői munka nem felel meg sem az Élőhelyvédelmi Irányelv és a 275/2004 (X.8) Korm. Rendelet által előírt

¹ A Natura 2000 területekre jelentős hatással lévő tervek és projektek hatásbecslése, Módszertani útmutató a Tanács 92/43/EEC számú, vadon élő növény- és állatfajok, valamint élőhelyek védelméről szóló irányelve 6. cikk (3) és (4) bekezdéseinek rendelkezéseire, Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóság November 2001

hatásvizsgálati követelménynek, sem az Európai Bizottság hivatalos módszertani útmutatójában foglaltaknak.

Többek között nem vizsgálták és nem zárták ki egyértelműen a jelentős hatás valószínűségét, nem történt meg az esetleges természetvédelmi hatások felbecsülése, értékelése, dokumentálása és nyilvánossá tétele. Nem történt meg az Élőhelyvédelmi Irányelv 6 Cikk (4) szerinti alternatív megoldások vizsgálata sem.

A Korm. rendelet 10/A §-a szerint, Natura 2000 területen csak akkor engedélyezhető az ott megtalálható élővilágra jelentős hatással bíró esemény, ha az kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása - valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése szempontjából. **A Central Europe Rally nem tekinthető közérdeknek, tehát a kiadott határozat jogszabályellenes.**

A verseny során a Kft. nem rendelkezett jogerős engedéllyel.

Megítélésünk szerint jogsértő egy határozatban az engedélyest arra biztatni, hogy a „jogerősítésről” ügy gondoskodjon, hogy az ügyfelet lemondatja fellebbezési jogáról.

A fellebbezés az ügyfél számára biztosított alapjog. A 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 15 napot biztosít az ügyfeleknek arra, hogy eldöntsék: élnek-e jogorvoslati jogukkal vagy sem. Ez ad garanciát arra, hogy szakmailag-jogilag mérlegeljenek, érveiket, bizonyítékaikat összeszedjék, szakértelmüket - ha szükséges – pótolják.

A Ket.5.§ (1) bekezdése alapján a hatóságnak az ügyféli jogok gyakorlását kell előmozdítania, nem pedig annak korlátozását. Amennyiben a hatóság fontosnak tartotta volna, hogy a futam jogszerű körülmények között kerüljön lebonyolításra, akkor a 15 napos fellebbezési határidőt figyelembe véve (vagyis legalább április elején) kellett volna határozatát meghoznia.

Így viszont reálisan számolnia kellett azzal, hogy az engedélyes nem várja meg a fellebbezési idő elteltét, a határozat jogerőre emelkedését. Így is történt – az első futamot az ESI Kft. április 20-án lebonyolította. Méghozzá tudomásunk szerint gond nélkül. Hiába volt a határozat 14. pontjában előírva, hogy az engedélyt a szervezőnek magánál kell tartania – nem jelentkezett a hatóság képviselője, hogy elkérje tőle.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. Törvény 281. § (1) és (2) bekezdése szerinti **fokozottan védett élő szervezet egyedeinek, védett élő szervezetek egyedeinek károsítása és elpusztítása, valamint az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület és védett természeti terület jogellenes jelentős mértékű megváltoztatása miatt természetkárosítás alapos gyanúja** miatt, vizsgálatot kezdeményezünk. Amennyiben törvénysértést állapít meg, kérjük tegye meg a szükséges lépéseket és kezdeményezzen büntető, fegyelmi, szabálysértési és kártérítési eljárást.

Budapest, 2008. április

Tisztelettel: